Ч. 96. Чернівцї, четвер дня 24. серпня (5. вересня) 1895. Рочник XI.

Передплата
на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Недїля“ виносить:
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
„ місячно — „ 85 „
для заграницї 15 рублїв або 24 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ:
у вівторок, четвер, суботу і недїлю.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всї дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

Митрополит Сильвестер Сембратович — акатоликом?!

(Письмо зі Львова).

Неодно цїкаве чули ми Львовяни за послїдних лїт з „богоспасаемого града“ Станїславова, се однак, що ми вичитали в декретї епископского ординарияту в Станїславові з дня 18-го серпня с. р. Ч. 571 орд. в справі ношеня „біретів“, переходить і найдотеннїйші здогади. Доси чули ми звідтам, що „кождий новоерист“ лайдак, що теперішний митрополит і его полїтика то нещасте Руси, згуба рускої церкви і народу; а тепер довідались ми, що він таки — акатоликом! В згаданім бо „декретї“, читаем між иньшим таке: „Поручае ся сказане накрите голови (бірети) уживати так само(?) і тогди(!), як то уживае весь клир католической церкви“. Як завзяте се, так сьмішне. Се справдї лїтурґічний абсурд, покликувати ся в справах чисто обрядових якоїсь церкви взагалї а рускої в особенности аж на „весь католический сьвіт“, бо сьвіт католицкий е один, а обрядів католицких е більше, а іменно після декотрих е пять головних: римский, грецкий, вірменьский, сирийский і коптицкий (папа Венедикт XIV. в конституциї „Allatae sunt“), після декотрих девять, наколи до попередних додадуть ся: греко-славяньский (руский), греко-румуньский, маронїцкий і халдейский (гл. працї д-ра Рікера, д-ра Рітнера і др.). Та мимо того, що у всїх тих обрядах не все е „так само і тогди“ у одних як у других а специяльно у латинників, як того мабуть хоче епископский ординарият в Станїславові, пише папа Лев IX. до Керуляриа: Quia nihil obsunt (нїчо не перешкаджають) saluti credentium diversae pro loco et tempore consuetudines, тому головно, що желанем церкви е, щоби всї були одновірними а не однообрядовцями, специяльно латинниками. Церков наша мае запоручену ненарушимість своїх обрядів найвисшою в церкві повагою і тому зовсїм злишно е, леда в такій дрібницї, як бірети, оглядати ся зараз на „весь католицкий сьвіт“, так само як доси лат. сьвященики від давна покривають голови біретами не тілько в костелах, але і по церквах і зовсїм не оглядають ся на стоячих побіч з голими головами руских сьвящеників.

Заходить питане, що властиво хотїв осягнути референт станїславівский шумною фразою про весь клир католической церкви? Хиба слїпий не догляне, що оклик „так само і тогди як весь католицкий клир“ відносить ся до розпорядженя львівского митрополитального ординарияту, котрому тим самим приписуе ся брак знаня приписів обрядових католицкого сьвіта, а розпорядженю того-ж о накритю голови і підчас сьв. лїтурґії, брак католицкого духа. Тому то з кацапскою завзятостию, котра як вимагае того інтерес, уживае фрази: „To wszystko jedno“, уважав за відповідне кинутись „раз а добре“ на того, котрого полїтика у Станїславові засуджена ex cathedra яко „згуба рускої церкви і народу“, дати митрополиту Галицкої Руси та бувшому професору доґматики на унїверситетї у Львові „лекцию“ на темат католицизму в тій хвилї, коли тойже надіе ся капелюха кардинальского. Hic Rhodus!

Не входимо в те, чи весь католицкий сьвіт стоїть в сій квестиї по сторонї львівского чи станїславівского референта, хоч не сумнїваемось, що духовник львівскої семинариї о. др. Дольницкий, знаменитість на поли всхідних обрядів, більше компетентний говорити за „весь католицкий сьвіт“, як дехто у

Загадочне питане

Написав І. Карас.

—o—

„Так, тут маете стояти і уважати! Розумієте? За дві годинї будете обмінені! Але виповнїть точно свої обовязки — бо знаете — я не жартую!“

Фрайтер показав ся суворим, поставив вояка на призначенім місци і віддалив ся з підчиненим, котрий аж до тепер був на сторожи.

Вояк, що обняв службу, випростував ся і вдарив рукою по кольбі на знак поважаня для свого наставника, а потім проходжував ся на означенім місци.

Лїтне сонце сияло і своїм горачим промінем припікало вояка. По хвилї він зайшов до будки, щоби скрити ся перед жаром сонця. Сперши ся тут, він вдивив ся в далекі синї гори; здавало ся ему, що бачить посеред них свое родиме село з рядом маленьких, соломою покритих хаток. І тут в одній хатинї він спостеріг свою рідну неньку з тою добродушною усьмішкою на поморщенім лици і свого старенького батька, котрий занимаючись ґаздівством з тугою вичікуе з войска свого сина, щоб міг ему вже раз передати управу господарства, оставивши собі лиш один куток. — Довкола него було зовсїм тихо! — Нїхто ему не перешкаджав в его думках, тілько ластівки увихали ся у сонїшнім жару і десь на даху цьвірінькали воробцї.

В своїй фантазиї уявляв він собі ще другу добре знакому хату, а в нїй двое гарних синїх очий, і здавало ся ему, що чуе чар тих горячих поглядів і бачить ті рожеві уста, з котрих вже тілько разів зцїловував солодкий мід, а прецїнь чим далї вони були солодші й солодші.

Вже то не буде довго тривати!

Сеї осени пійде до дому!

І вояк засьпівав собі по тихеньки перший вірш своеї улюбленої піснї.

Мав уже охоту вівкнути собі, та тут же прийшла ему на гадку важність его служби, при котрій не вільно нї їсти, нї пити, нї курити, а тим меньше сьпівати —бо инакше! — ми то уже добре знаемо.

В ту пору задзвонила десь офіцирска шабля по каміню.

Вояк вийшов борзо з будки, поладнав свое убране, зрівняв чако і глянув довкола себе, чи все в порядку.

На розї „чорної улицї“ появила ся могуча постава високого офіцира. Вояк пізнав зараз в нїй командируючого ґенерала.

Він складно віддав ему вояцку почесть.

Ґенералови сподобав ся відай его зручний рух і він просто до него приближив ся.

— Як називаеш ся, піхотнику?

— Мельдую покірно, ваша ексцелинция, що інфантерист Іван Рурак повнить службу.

Ґенерал зичливо кивнув головою і питав дальше: — Як довго служиш?

—Третий рік, ваша ексцеленциє!—відповів вояк, і ґенерал спостеріг, як блисли радостию его очи.

— Відки ти і що будеш робити, як вийдеш з війска.

— Я з повіту Н., а як поверну до дому, рільником буду.

— А пійшов би ти з охотою до дому?

— Вже тої хвилї дочекати ся не можу, ваша ексцеленциє — сказав вояк і поглянув ґенералови в очи.

— Менї здае ся, тобі тут не зле поводить ся, — сказав ґенерал — дома мусиш гарувати, а тут спочиваеш! А що нї?

Вояк замовк. — Говори собі що хочеш, думав він, дома прецїнь лїпше.

— Що ти маеш за обовязок на сїй сторожи? — питав ґенерал.

— Маю уважати, що — щоби була будка й ся околиця чиста і що — що — і притім умовк...

Чоло ґенерала захмарило ся.

— Кажи дальше, дальше — то ще не все! Говори!

Вояк не відповів нїчого.

Ґенерал бренькав шаблею і злїстно дивив ся навкруги, хотячи пізнати, яка цїль сеї сторожі. Але він не міг нїчого найти, перед собою видів тілько плодовите поле, припираюче до синїх гір, а за собою ряди сїрих домів.

— Прецїнь мусиш знати, ти дураку, чого тут стоїш і чого стережеш? говори!

— Прошу покірно, ваша ексцеленциє — я не знаю! — дрожачим голосом відповів вояк.

K. K. ZEITUNGS-STEMPEL

Станїславові з подвійною диспензою від науки. Ми про станїславівскі відносини також дещо чули і знаємо. Яко signum loci позволимо собі навести факт, що на самого Спаса с. р. в станїславівскій катедрі на вечерни якийсь наївний проповідник замісць сказати науку о празднику — такої там не було за цїлий день — мов пяний плота чіпив ся рускої полїтики, викрикуючи притім, що „добра на Руси не буде, хоч би і всї наші епископи позіставали кардиналами, если не будуть з Богом“. З сего виходить конечно, що той, що має зістати кардиналом, не є з Богом, правдоподібно длятого, що не є з кацапами.

Так есть! та москвофільска зволоч, у котрої нїчо більше, лише свій інтерес на думцї, сьміє кидати ся на першого князя галицкої рускої церкви навіть з амвона! Ми про сей факт, зовсїм певний, знаємо від очивидцїв. Чи се по католицки? Чи се по католицки трубіти в уха підвладному клирови, що полїтика митрополита то „згуба рускої церкви і народу“, а рівночасно завірювати митрополита о своїм „согласію“ у всїм? Се навіть несовістно і нечестно, не то не по католицки. Чи се по католицки, що кліка кацапска, опанувавши консисторию переслїдує — як знаємо — сьвящеників народовцїв уже за те саме, що вони народовцї? Чи се по католицки, що неодин сьвященик народовець терпить за те, що звістному „Сороцї“ станїславівскому подобало ся оклеветати его до схочу? Чи се по католицки, викидати з шематизму народовця тому, що він подав ся на посаду, на котру розписано публичний конкурс? Але правда, на ту посаду подав ся і „Сорока“. Хороший то буде колись з того „Сороки“ просьвітитель шкільної молодїжи, що недавно виписав ся з одного народного товариства в Станїславові, бо там не бачив таких москвофільских часописий, як „Русское Слово“, „Просвѣщеніе“ і иньші. Чи се по католицки замикати очи на се, як в Станїславівщинї взмагає ся з кождим днем москвофільство між народом, а такі часописи як „Русское Слово“, „Просвѣщеніе“ находять ся трохи не в кождій сїльскій хатї? чи се по католицки, що редакция „Галичанина“, з котрою церковна ерархія не повинна мати нїчого спільного, дістає з канцеляриї епископскої консисториї в Станїславові „Вѣстникъ Епархіяльный“ борше, нїж деякі члени тої-ж консисториї? Коли проте станїславівска духовна ерархія хоче ратувати совість і честь свою, то нехай чим скорше уступить, а небавом покаже ся, що не буде потреби нарікати на митрополита. Нам, духовенству з иньших епархій, незвичайно прикро бачити такий розлад в станїславівскій епархії і чути про се оскорбляючі церков нашу вісти, що вже ходять по цїлій Галичинї.

Н. Н.

Передвиборчий рух в Галичинї.

—o—

В *Правдї* з 30. серпня поміщена добра характеристика передвиборчого руху в Галичинї. Сказано там, що в польскім таборі сим разом проявляє ся більше рухливости, більше завзятя і загорілости, а меньше солїдарности і карности, як се бувало давнїйшими часами. Причини сих прояв лежать в тім, що сегодня вже в т. зв. консервативнім таборі польскім, репрезентованім т. зв. центральним комітетом находять ся люди, що бачать хиби дотеперішного поступованя консерватистів і признають потребу працювати для поліпшеня долї мас народних, признати їм голос в справах публичних і числити ся з тим голосом і оправданими домаганями з того боку. Против консервативного табору виступили „демократи“, що заслонюють ся фразами про велику роботу для люду, а суть ворогами Русинів. Згадавши відтак про живий рух поміж селянством мазурским, *Правда* так характеризує передвиборчий рух у всхідній Галичинї:

У всхідній Галичинї рух передвиборчий а іменно поміж Русинами меньший в порівнаню з західною частию краю, хоч декуди завязують ся комітети селяньскі або відбувають ся такіж збори. Заініціована свого часу п. Романчуком вкупі з пп. Телїшевским, Окуневским, Рожанковским і Королем „велика акция консолїдацийна“ між Русинами, горячо підпирана виділом львівскої „Народної Ради“ і „Дѣломъ“, і деякими завзятими примирителями провінціональними (як др. Олесницкий, др. Андрій Чайковский, оо. Стефан Городецкий, Евст. Цурковский, Ів. Негребецкий і ин.) — як відомо, не тільки не довела до консолїдациї, не тільки не витворила з москвофілів „правого крила“ (хоч до операциї сеї покликано таких мужів довіря як др. Король, др Кулачковский а навіть - risum teneatis! — Маркова), а з радикалів „лївого крила“ народовцїв (хоч з радикального боку до сеї операциї крім д-ра Окуневского запрошено д-ра Даниловича, д-ра Франка і ин.), але поступоване п. Романчука, „Народної Ради“ і „Дѣла“ відтрутило п. Барвіньского і ґрупу народовцїв, що за ним стоять і, як само „Дѣло“ признавало, мають „спільний ґрунт“ з групою п. Романчука, отже ріжнять ся лише тактикою полїтичною. Ся акция консолїдацийна отже не тільки не осягнула своєї мети, але розбила і ослабила табор народовцїв, а запомогла наново піднести голову москвофілам і зміцнити ся та розширити радикалам. П. Романчук, наущений до сеї акциї консолїдацийної д-ром Олесницким і Королем, що мав метою побороти з підмогою „правого крила“ (москвофілів) і „лївого“ (радикалів) напрям полїтики п. Барвіньского, осягнув о стільки свою цїль, що ослабив і утруднив полїтичну акцию п. Барвіньского в здобуваню національних і культурних придбань для руского народу, але тим підкопав також становище загалу народовцїв, а зміцнені тим робом табори москвофільский і радикальний обернули свій вплив і силу не тільки проти ґрупи п. Барвіньского, але й проти ґрупи п. Романчука (т. зв. независимих). До того розладу причинили ся ще більше змаганя повітових полїтиків независимих, котрі вступають в слїди д-ра Короля, що проклямував принцип — не оглядати ся на Львів (чи се також „принципіяльна полїтика?!) і аранжували та аранжують акцию на власну руку (руска полїтика „вільної руки“) і тим підкопали зовсїм становище львівскої „Народної Ради“. Полїтика ведена д-ром Олесницким в Стрийщинї і Жидачівщинї, дром Чайківским в Бережанщинї, змаганя в Перемишлї, акция о. Таиячкевича члена „независимого“ комітету в Золочівщинї („не оглядати ся

— А тобі того фрайтер но казав?

— Прошу, ваша ексцеленциє, фрайтер менї казав, що бим точно виповнив свою службу, а більше нїчо.

— Де находить ся стражниця? Мушу переконати ся, а гірке лихо тобі, коли ти зрехав.

Настрашений вояк показав рукою в сторону, де стояла стражниця, і салютуючи поглядав боязливо за ґенералом...

— Скажіть менї, фірер, — питав ґенерал перед ним випростованого підофіцира — кілько вояків провадите на сторожу, кілько їх на то маєте, а які їх обовязки?

— Прошу покірно, ваша ексцеленциє, маю вісїм мужа, одного фрайтера і чотири мужа на сторожи. Три з них стережуть скарбову порохівню, чверть години відси ходу, а четвертий стоїть за містом на розї так званої „чорної улицї“.

— Чого стереже вояк на „чорній улицї? — питав ся ґенерал.

Фірер мовчав, тілько неспокійно зиркав очима на поблизько стоячих вояків.

Ґенерал почервонїв від гнїву.

— Кажіть! ви то мусите знати!

— Не знаю, ваша ексцеленциє! — шепотом казав фірер.

— Ну, то ви менї красний командант сторожі! То порядок! ви непотріби, ви лїнюхи! Грім би вас убив! Ви обсаджуєте варту а не знаєте, на що! Може аби там лиш дармували! -- сердив ся ґенерал, а шаблею товк так о землю, що она мало не загнула ся. — Так ви знаєте службу виконувати!? Ну, я вас уже научу порядку, що поки будете жити, не забудете. Я вас всїх кажу замкнути! Зараз пішлїть менї до касарнї за службовим офіциром.

Один вояк поспішив до касарнї, а роздражнений пан ґенерал проходжував ся перед стражницею, оставивши настрашених оборонцїв вітчини в труднім положеню.

Не минуло і чверть години, як гарний, молодий поручник явив ся перед ґенералом і просив о приказ.

— Насамперед скажіть менї, пане поручнику, чи ви точно знаєте службові обовязки що-до варти?

— Так єсть, ваша ексцеленциє!

— Прошу менї то повісти!

А поручник обясняв:

— Варта складає ся з одного підофіцира, котрому придано одного фрайтера і вісїм мужа. День і ніч стоять чотири мужа на вартї, з котрих три приділені до скарбової порохівнї, а четвертий стоїть на розї „чорної улицї“.

— Добре, пане поручнику, та скажіть менї тепер, що за обовязок має вояк на „чорній улицї“.

Поручник змішаний спустив очи, роздумуючи над тим...

З нетерпеливостию ступав ґенерал одною то другою ногою, а шабля дзвенїла об камінє. Обличє его зчервонїло, аж посинїло, а его вус зачав їжити ся; очи блестїли гнївно...

— Пане поручнику, я уже нетерпеливий, не маю часу...

— Прошу, ваша ексцеленциє, жаль менї, що не можу на се відповісти, бо я ще за се нїчо...

— Як? Що?! Ви може за се ще нїчого не чули? — перебив ґенерал поручника. — Відки може простий вояк знати! Ха-ха-ха! — засьміяв ся він терпко, — красний порядок! Що днини там стережуть, а не знати, що то за лихо! На мою душу! я инакше з вами поступлю! Ідїть, пане поручнику, назад до касарнї, а як узрите пана полковника, то скажіть єму, що я его очікую на моїй кватирі.

Поручник легко уклонив ся і поспішив сповнити приказ ґенерала. Тимчасом і ґенерал оставив настрашених вояків, увільняючи їх від свого гнїву.

— — — — — — — — — — —

Хто був уже раз в бюрі піхотного полку число *, той би дуже здивував ся, де другого дня по сїй пригодї дїв ся той примірний порядок, що там завсїгди панував. Нинї як коли би там вояки не мешкали. Все було розкинене, акти були порозривані і в найбільшім непорядку: одні на столї, другі під столом, і у всїх кутах знаходили ся старі книжки. В тім хаосї господарили три офіцири під проводом самого полковника, лихорадочно чогось шукаючи. Полковник неодну книжку копнув притім ногою, а були то ті самі книжки, за котрі він нераз ганьбив навіть і заковував вояка, коли з них забув порох стерти. Підоймав всїлякі акти, скоро їх переглядав і кидав потому назад...

На то приступив до него один з офіцирів і подав єму старе, пожовкле письмо. З трудом було можна там прочитати:

на жадні комітети львівскі") і т. ин. довели до повного ослабленя орґанізму руского. Нічого отже незвичайного, що дехто дивує ся, що комітети — головний і независимий — мало проявляють житя, що вигляди на успіхи сих комітетів можуть бути вельми слабі. Сї богаті плоди того засіву консолїдацийного, пропаґованого згаданими висше чинниками, збирає тепер не тілько загал народовців, але специяльно й ініциятори і пропаґатори акциї консолїдацийної, а рух передвиборчий дав вже на се конкретні докази. На зборах в Рогатиньщинї аранжованих о. Городецким і тов., де підношено кандидатуру п. Романчука, виступив один завзятий москвофіл в імени свого табору з домаганєм, що п. Р. давно вже повинен піти „въ отставку зъ своєю политикою", а в Калущинї москвофіли зовсїм рішучо виступають против п. Р-ка, а висувають свого кандидата нотаря Бачиньского. Становище п. Р-ка підкопали і деякі члени виділу „Нар. Ради", котрі вважають п. Р-ка вже зовсїм неспосібним до проводу і оглядають ся за д-ром Олесницким, котрий не тілько такої думки, що до п. Р-ка і єго полїтики, але й що-до „Дѣла" і тому поставив бодай на час виборів замість „Стрѣли" (що якось не вцїлила там, де хотїла) полїтичний двотиждневник „Стрыйскій Голосъ". Другий ініциятор консолїдациї др. Окуневский, котрий свого часу сьпівав на ноту „про упідлюванє, про ласку паньску і т. п." звертаючи се до п. Барвіньского, сам на собі робить досьвіди, чого стоїть акция примирительна з москвофілами, збирає погані напасти кидані на него москвофільским орґаном, мусить бороти ся проти аґітациї д-ра Дудикевича в Коломийщинї, виміреної супроти єго особи (Др. Дудикевич скликав передв. збори на 2. вересня з підмогою москвофілів з Коломийщини, що підпирають єго кандидатуру) і дійшов до переконаня, що „тяжка доля руского полїтика!", як пише у відповіди „Галичанинови". (Може тепер др. Окуний дійде до трохи иньшого суду п. Барвіньского?). В Городенщинї ред. Белей також збирає нагороди за пособлюванє акциї консолїдацийної, де під проводом д-ра Окуневского проти п. Белея (що там вже кандидував в 1889 р. і тепер там кандидує) проклямовано кандидатуру д-ра Даниловича (бо після погляду „Хлїбороба" тілько радикали можуть бути добрими заступниками селяньства! —очивидно тому, що богато обіцюють зробити) а радикальний „Народний Голос" Будзиновского голосить явно, що про п. Белея нїхто і чути не хоче! В Стрийщинї др. Олесницкий, що „сконсолїдував ся з о. Давидяком, мусїв уступити місце о. Давидакови, котрий мимо „сконсолїдованя" не пішов до „независимого комітету" д-ра Олесницкого і сотр., а таки злучив ся з Марковом і сотр. і утворив „вполнѣ независимый комитетъ русскій" і задля того др. Олесницкий мусить дальше гледїти мандату, іменно в Жидачівщинї.

Таких наглядних доказів москвофільскої хитрости, перфідиї і злоби могли-б ми ще чимало навести і з иньших повітів (н. пр. з Золочівщини, Бережаньщини і т. п.), та мабуть вже сї драстичні приклади повинні би довести наших „независимих" полїтиків до зрозуміня, що москвофіли се найбільші вороги Русинів і їх розвитку національно-полїтичного та культурного, що всї ґрупи нашої суспільности, які почувають себе рускими, повинні доложити всїх сил і заходів, щоб сего рака, розкладаючого нашу суспільність, вирізати і випечи. Однак як горбатого може виправити лише могила, а слїпому годї бачити Божого сьвітла, так і нашим независимим в їх засліпленю й загорілости годї прозріти і з'орієнтувати ся, якою дорогою їм іти, до якої мети змагати. Бідне „Дѣло", як само признаєть ся в своїй наївности, не може зрозуміти, яку цїль має „собраніе", скликане д-ром Дудикевичем на 2. вересня, коли вже попередні збори, скликані д-ром Окуневским проклямували кандидатуру сего останного! Воно жалкує, що ворогованє сторонництв руских причинить ся до побіди польских шляхтичів, бо „Поляки знають, хто для нихъ прихильный: фракція Барвѣньского и старо-Русини (sic!!) та вôдповѣдно до сего поведуть акцію виборчу". А хто-ж то винайшов „старо-Русинôвъ" і пропаґував консолїдацию з ними, як не „Дѣло" і „Народна Рада" з п. Романчуком на чолї, хто доливає найбільше оливи до вогню ворогованя між Русинами як не „Дѣло" і єго кореспонденти та фейлєтонїсти, котрі накидують ся з завзятостю і епітетами, до недавна можливими хиба в таких револьверовичів як Ґалїчанін і Kürje-, на п. Барвіньского і єго прихильників, хто накинув ся і накидаєть ся не мавши ще нїякої основи до того на головний комітет руский виборчий як не „Дѣло", хто безнастанно клепче за приводом Ґалїчанїна (a pana matka!) руский суспільности, що „комитетъ т. зв. головный висить нинѣ зовсѣмъ на ласцѣ й неласцѣ Поляковъ", а нїби доказ на те черпає з останного випуска „Правди", з статї про „Соймові вибори". Хто як не „независимі" примирителї „Народної Ради" пропаґують між рускою суспільностю поклик: „вибирайте радше кацапів як „Барвінщуків". Отже супроти всего того справдї чудно, що „Дѣло" і єго кореспонденти жалують ся на дезорґанїзацию, апатию і ворогованє Русинів, що побоюють ся вибору „старо-Русинôвъ" до сойму і т. д. Наварилисте консолїдацийного пива, то й випєте єго, хоч будете і кривитись! Не помогла вам нїчого нагінка за популярною примирительною полїтикою, не приєдналисте москвофілів і радикалів кокетованєм з ними, а коли робите нам нїчим невиправданий закид, що ми остаємо на ласцї й неласцї Поляків, то не забувайте, що ви йшли на ласку й неласку ренеґатів-москвофілів, котрі тепер кидають вас в рішучій хвилї, що ми вам давно проговідували.

Полковий розказ

з дня 10. серпня 186*

На приказ місцевої полкової команди тутешна команда фурґонів ставить з причини направи і фарбованя кілька скарбових возів за містом на розї так званої „чорної улицї". Щоби тих возів не ушкодили незвані особи, або щоби з їх частий що не пропало, то піхотний полк ч. * має поставити одного мужа від варти, призначеної для порохівнї для догляду тих возів і треба там поставити одну вартову будку. Та варта має там стояти аж до відклику.

Я приказую і т. д.

Н. Н.
полковник

Полковник помимо своєї злости вибухнув голосним сьміхом. То перед трийцять роками стояло там кілька возів до направи, а хоть направка лиш три недїли тривала, згаданого розказу до сеї пори не відкликано.

Полковник казав прикликати поручника і розпорядив, аби варту із „чорної улицї" сейчас забрано, бо, додав шепотом, „ сьвітла команда мала вже по трийцятьох лїтах досить часу той приказ відкликати."

З ческого переклала
Зденка Гнїдий.

Дрібні вісти.

Чернівцї, дня 4. вересня 1895. р.

Іменованя. Інспектор торговлї для Галичини і Буковини, Артур Навратіл, іменований надінспектором торговельним. — Управитель мінїстерства судівництва іменував ад'юнкта судового Леонїда Чировского в Сяноцї секретарем ради при окружнім судї в Сяноцї. а судового ад'юнкта Йону Сокалія в Станїславові секретарем ради при окружнім судї в Станїславові; дальше іменував судиями повітовими; ад'юнкта судового Гуґона Ґаруса в Самборі для Устрик долїшних і ад'юнкта повітового суду Еман. Якубичку в Бучачи для Монастириск. — Мінїстер справ внутрішних покликав ц. к. комісаря повітового Кароля Лїдля до служби в мінїстерстві внутрішних справ.

Рускі вечерницї в Римі. З нагоди приїзду Русинів до Риму в осени лагодить ся в колеґії сьв. Атанасія окрім принятя „животного" ще й т. зв. академия — по нашому вечерницї. Они не так для Русинів як для Італїянцїв; Русини будуть гостити Італїянцїв в своїй хатї. Проґрама мішана італїяньска — а сьпіви рускі і мабуть один італїйский. Буде на вечерницях богато італїяньского духовеньства, монсиньори, епископи, а навіть один чи двох кардиналів. Будуть гр. кат. владики і участники подорожи. Промову має виголосити по італїяньски богослов Д.

Руска ґімназия в Перемишли буде від тепер мати назву „ц. к. друга ґімназия" для різницї від польскої тамошної ґімназиї, котра має називати ся „ц. к. перша ґімназия".

В справі ґрунтового катастру видала львівска „Просьвіта" книжочку під заголовком „Про ґрунтовий катастер, написав др. Кость Левицкий" яко ч. 183 своїх видань. Сего року відбуває ся ревізия катастру ґрунтового, а то є справа для селян незвичайно важна, бо від того залежить, кілько хто податку платить. Тому повинні всї інтелїґентні Русини, котрим доля свого народу лежить на серцю, сю справу прилильнувати. Книжочка „Просвіти" дуже дешева, коштує лише 5 кр., отже треба ту книжочку перечитати і здати докладне справозданє зібраним в читальни селянам. Треба селян поучити, як і що мають робити, щоби тягар податковий собі улекшити, бо запізні нарікання не поможуть. Тому поручаємо всїм щирим Русинам горячо ту книжочку „Просьвіти" для ширеня єї між народом. Тут не можемо не згадати, що така книжочка придалась би для буковиньских Русинів. Час дуже короткий, отже нехай „Руска Бесїда" возьметь ся скоро за дїло, а зробить народови велику прислугу. Також не зле було би, як би „Просьвіта" на будуче, видаючи такі книжки, брала на увагу і Буковину.

Громадску раду в Лужанах на Буковинї розвязало правительство задля ріжних непорядків і іменувало правительственним комісарем дотеперішного громадского писаря в Великім Кучурові Пшеборовского.

Ческу етноґрафічну виставу відвідїло до дня 29-го м. м. 1.257.481 осіб. Вистава буде закрита мабуть 20-го жовтня. Коли дня 29-го м. м. вступив на площу вистави 1.250.000-ий гість, фризієр Гнат Калюпай, вручено єму від дирекциї вистави 100 корон яко дарунок, а він зараз таки жертвував 20 корон на „Шкільну Матицю".

Сїм медведів убили селяни в однім дни в Жабю. Чотирох убито при облаві в Криворівнї, а трех убили селяни на засїдках. Доохрестне населенє не памятає вже від давна такої многоти медведів, як тепер. Шкоди на кождім кроцї, а один відважний „вуйко" кинув ся перед кількома днями в присутности Гуцулів на вола.

З публицистики. Число ґазет, котре видає ся в якімсь краю, є немов мірилом культури того краю і поступу населеня єго. В Буковинї після справозданя судової прокураториї в 1894 р. було 21 ґазет. Після змісту було 10 полїтичних, 3 економічних, 2 рільничі, 2 педаґоґічні, 2 неполїтичні і 1 белєтристична. Окрім того виходила 1 церковна днецезальна ґазета. Після мови було 15 нїмецких, 3 рускі, 1 волоска і 1 польска ґазета, а одна була видавана в кількох мовах. Щоденно виходило лише 2, 1 два рази на тиждень, а 2 раз на тиждень, 1 три рази на місяць, 8 два рази, а 5 раз на місяць. — В сїм роцї побільшило ся число ґазет.

Гарний примір патріотизму і жертволюбивости. Ми вже нераз мали нагоду нашим читачам представити горячий патріотизм Чехів, котрий доказує справдїшні чуда. Щедра жертволюбимість Чехів звернена головно на „Шкільну Матицю", котра має тепер в наслїдок крейцарових дарів фонд в сумі 2.485.300 зр. Що в виду того і дїяльність „Шкільної Матицї" мусїла бути хосенна, се певна річ; і так від 1880 р. дось засновало то товариство дві висші ґімназиї і 106 видїлових та народних шкіл і бурс для дїтий з 160 віддїлами. В тих школах є 30 катихитів, 170 учителїв і 159 помічників. До шкіл ходить 9000 дїтий, а окрім того займає ся

„Шкільна Матиця“ 4000 учениками, котрі ходять до державних шкіл. Тепер видала Матиця відозву до ческого народу, щоби поспішив з новими жертвами, і певно той голос не піде мимо. Так поступає сьвідомий патріотичний нарід і він може сьміло дивити ся в будуччину, а що у нас? Чи богато приходить жертв до просьвітних товариств, щоби ті могли заняти ся бідною молодіжию? Ми ще навіть не маємо бурси рускої пр. в Чернівцях, і тому молодіж підпадає так легко винародовленю. Час уже раз нам стямити ся і взяти собі Чехів за примір в тім взгляді.

Медведі в Татрах. До краківского Czas-у пишуть: Дня 21. серпня спочивали два туристи в товаристві двох провідників і одного слуги коло дому князя Гогенльоге, в долині Білої Води. Несподівано появили ся чотири медведі і побачивши людий, хотіли втікати. Але туристи кидали їм цукру, і они зблизили ся до товариства. Та немало здивувало туристів, коли медведі цілком спокійно з'їдали цукор і хліб, що їм давали туристи, зачали ся навіть бавити, а один перевернув склянку чаю і вилизав єї потім з землї. Сцена була справді дуже гарна, але туристам таки стало ніяково в такім товаристві і они буками відогнали своїх гостий. Коли-ж туристи пійшли в дальшу дорогу, ті чотири медведі вернули назад до того місця і там ще якийсь час бавили ся. — Дехто каже, що ті медведі походять із звіринця кн. Гогенльоге, і тим треба собі толкувати таке чемне поведенє медведів.

Король Мілян знов позичає. Як доносить Estafette, бувший сербский король Мілян веде тепер переговори в справі нової позички, а за безпекою для тої позички має бути річна єго плата 360.000 франків. Сербский міністер фінансів мусить подумати о тім браку гроший короля Міляна, котрий наступив задля гри в карти, бо инакше відносини в Сербії зачнуть наново мотати ся.

Пакичі і пастух. В Проскурові, на росийскім Поділю, арештовано трех молодих дідичів: Александра, Николая і Івана Шпановских за убите пастуха Сорочиньскрго, котрий їм украв гроші. Лікарскі оглядини виказали, що Сорочиньский помер від побитя зелізним друком. Отець арештованих, дуже маючий чоловік, хотів зложити за синів 80.000 рублів кавциї, але судові власти не приймили єї.

Сиямска присяга. Давні Греки присягали на Стикс, але новочасні Сиямці не задоволяють ся такою короткою присягою. Коли мали заприсягати нових достойників, то їм вчитано таку формулу: „Коли я спроневірю ся моїй присязї, то нехай би витекла вся кров з моїх жил; нехай мене крокодилї піжруть; нехай мене гром розірве на двоє; нехай мене засудять на ношенє води в кошах без дна через пекольну полумінь; нехай бим терпів найбільші муки через тілько літ, кілько зерен піску в морях; нехай би я вродив ся наново глухим, слїпим, німим, жебраком, покритим поганими ранами; нехай би мене кинули в пекло і мене там мучили сатани“. Видко, сиямскі достойники дуже безпечні о свою вірність, коли грозять собі всякими грізними потворами, починаючи від крокодилів, в кінчаючи на духах тьми.

Помер о. Василь Коциловский, гр.-кат. парох в Хирині, порохницкого деканату, в 78-ім році житя, а 51-ім сьвященьства.

ТЕЛЕҐРАМИ „БУКОВИНИ“

Будієвичі, 4. вересня. Цісар приїхав о 7 год. зраня зелізницею до Капліц і удав ся зараз таки на поле маневрів.

Будапешт, 4. вересня. Архикнязь Володислав прибув сюди зраня в товаристві архикнязя Йосифа і архикнягині Кльотильди; з двірця завезли Єго до шпиталю червоного хреста.

Білгород, 4. вересня. Префект міста Враня арештував бурмістра міста і цілу раду громадску. Причиною того кроку мають бути політичні мотиви.

Впв. передплатників просимо о вирівнанє залеглостий. За пять місяців, відколи розходить ся розширена „Буковина“, дали ми доказ, що наша часопись заслугує на підпору Русинів. Численні признаня, які ми за той час дістали, суть, думаємо висказом ширшого загалу. Без помочи рускої суспільности не можливий дальший розвій „Буковини“. Ми не хочемо зазнати на собі наслїдків рускої неточности так, як зазнали їх иньші рускі часописи; тому просимо о вирівнанє залеглостий і заповідаємо, що в інтересї справи народної і часописи ми не згодимо ся на таке толерованє неточности передплатників, яке у Русинів вийшло в звичай. Адміністрация „Буковини“ дасть впв. передплатникам всякі можливі полекші у сплаті належитости, але підтримувати несолїдність не думає.

ЛІТЕРАТУРНЕ ТОВАРИСТВО
„РУСКА БЕСІДА“
в Чернівцях,
улиця Петровича число 2,
має на складі:
„ІЛЮСТРОВАНУ БІБЛІОТЕКУ“
для молодіжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем
року 1886, 1887., 1888., 1889., 1890., 1891, 1892 1893., 1894., по **1** зл. **20** кр. за річник, а всї **9** разом за **9** зр.
З пересилкою почтовою 9 зр. 30 кр.

Чума горілчана.
Сумна історія для пересторога і науки бідним і богатим, старим і молодим переповів і тверезим руским читальникам присьвятив **Омелян Попович**. Книжка ся має **80** сторін і коштує **20** кр., почтою **25** кр.

„ДНІСТЕР“
товариство взаїмних обезпечень
у Львові,
улиця Валова ч. 11,
засноване на підставі концесиї ц. к. міністерства справ внутрішних з дня 9. грудня 1891. р. ч. 22751, розпочало свою діяльність дня 15. н. ст. вересня 1892 р.
„Дністер“, опертий на засаді взаїмности своїх членів, обезпечає всяке майно движиме і недвижиме против шкід огневих під найприступнійшими услівями і почислює можливо найнизші премії.
Всякі шкоди ліквідують ся і виплачують ся сейчас по пожарі.
Зголошеня о уділенє аґенциї в місцевостях, де нема аґентів „Дністра“, приймають ся.

СИЛА КНИЖКИ
або
о просвіті народній.
Під таким заголовком вийшла брошура в Чернівцях написана учителем Дарієм Пігуляком.
Ціна 25 кр., з пересилкою 27 кр. — Замовляти можна в редакциї »Буковини«.

КНИГАРНЯ
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА
у Львові, улиця Академічна ч. 8,
продає слїдуючі книжки:

	зр.	кр.
Юрій Федькович. Повісти і оповіданя	—	20
Михайло Старицкий. В темряві, драма	—	20
Вас. Чайченко. Твори прозаїчні ч. І. 80 кр. ч., II. 50 кр., ч. III	—	80
— Книга казок, поезиї часть II.	—	60
— Під хмарним небом, поезиї ч. І.	1	—
Тарас Шевченко. „Кобзар“ 2 томи 4 50 зр., з пересилкою	5	—
— Кобзар для дітий	—	20
Мих. Коцюбиньский. „Хо“, оповіданє	—	10
Левенко. Пани і люди, повість	—	80
— Салдатский розрух	—	10
Герінґ-Герасимович. Що то є господарність	—	20
Осип Маковей. Поезиї	—	20
— „Оферма“ — новеля	—	10
К. Т. Подоленко. За громаду, хроніка	—	20
Іван Франко. Жіноча неволя в руских піснях народних	—	35
— Без праці, оповіданє	—	20
— Лис Микита Ґетого	—	50
— Украдене щастє, драма	—	30
Уманець і Спілка. Словар росийско-український ч. І. і II. по	2	50
І. Баштовий. Українство на літерат. позвах з Московщиною	—	50
Ом. Партицкий. Провідні ідеї в письмах Тар. Шевченка	—	35
Вас. Ріленко. „Іфіґенія в Таврії“, драма	—	30
Записки Товариства імени Шевченка ч. І., II., III., IV., V. і VI. по	1	20
Ю. Кенан. Сибір ч. І. II.	1	20
Кирило Студиньский. Лїрники, студия	—	20
— Пересторога	1	—
Василь Щурат. Пісня про Роляндa	—	50
Леся Українка і Макс. Ставиньский. Книга пісень Г. Гейне	—	80
— На крилах пісень, збірник поезий	—	60
Павло Граб. Збірник поезий ч. І.	—	20
— З чужого поля, переклади ч. І.	—	20
Др. Огоновский: Історія рускої літератури II. 3 зр., III. ч. 1 і 2 — 4 зр., IV. 1 зр, а том І.	3	—
— Studien auf dem Gebiete der ruth. Sprache	1	50
Куліш. Шекспірові твори перекл. ч. 1.	1	—
— Чорна Рада, повість	—	80
Іван Нечуй. Повістки і оповіданя	—	30
— Сьвітогляд українського народа	—	30
— Кайдашева сімя, повість	—	50
— Навіжена, повість	—	20
— Над чорним морем, повість	—	90
— Хмари, повість	1	50
— Причепа, повість	1	50
— Микола Джеря, повість	—	80
— Поміж ворогами	—	50
— Попались	—	10

Видає і за редакцию відповідає Осип Маковей. З друкарні Г. Чопа.

BIBLIOTEKA KUL